

KONCEPCE PROSENIORSKÉ POLITIKY MĚSTA ORLOVÁ na období 2022–2024

Orlová 2021

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA ORLOVA

KONCEPCE PROSENIORSKÉ POLITIKY MĚSTA ORLOVÁ

na období 2022–2024

Obsah

ÚVOD

1.	SKLADBA SENIORSKÉ SKUPINY OBYVATEL VE VĚKU OD 60 LET	4
2.	ROZVOJ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT PRO SENIORY	6
2.1	REGISTROVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO SENIORY VE MĚSTĚ ORLOVÁ.....	6
2.2	KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	7
2.3	PRACOVNÍ SKUPINA SENIOŘI.....	8
3.	PROSENIORSKÉ AKTIVITY	9
3.1	PROSENIORSKÉ AKTIVITY ORGANIZOVANÉ MĚSTEM ORLOVÁ	9
3.2	SENIORSKÉ AKTIVITY V KLUBECH SENIORŮ	10
3.3	SENIORSKÉ AKTIVITY V ZÁJMOVÝCH KROUŽCÍCH	11
3.4	SENIORSKÉ AKTIVITY V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ ORLOVÁ.....	11
4.	BYDLENÍ	13
5.	DOPRAVA	13
5.1	SENIOR DOPRAVA TAXÍK MAXÍK.....	14
6.	BEZPEČÍ	14
7.	STRATEGICKÁ ČÁST	15
7.1	ZÁVĚR ZE ZJIŠŤOVÁNÍ POTŘEB PRACOVNÍ SKUPINY SENIOŘI V OBLASTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	15
7.2	ZÁVĚR ZE ZJIŠŤOVÁNÍ POTŘEB V OBLASTI ZDRAVÉHO A AKTIVNÍHO STÁRNUTÍ	18
7.3	STRATEGICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ	20

ZÁVĚR

Úvod

„Hezké chvíle a zážitky jsou taková geriatrika - léky proti stárnutí.

Jenomže se nedostanou na předpis v žádné lékárně.“

Jiřina Šiklová, socioložka

V důsledku zvyšování kvality lidského života, zdravotního stavu populace a celkové životní úrovně obyvatel, dochází k prodlužování délky lidského života. V našem městě tvoří senioři nad 60 let více než 25% skupinu z celkového počtu 28 852 obyvatel.

Stáří je přirozenou a v podstatě poslední etapou každé životní cesty. Při vstupu do této fáze si každý z nás rozhodne, jak ji prožije, jaká bude kvalita jeho života. Přicházejí změny fyzické i psychické, a mnohdy i změny sociální. Člověk se dostává z produktivního věku do postproduktivního. Každý z nás si sám rozhodne, v jaké kvalitě podzim svého života prožije. S odchodem do důchodu se mění denní režim, rytmus života, životospráva. Ztrácí se pravidelný denní rytmus – spánek, práce, zábava. Seniorům často zůstává spoře vyplněný nebo nevyplněný čas. Všechny tyto okolnosti nás nutí zamyslet se nad tím, jak se svým volným časem naložíme. Zde se přímo nabízejí volnočasové aktivity ať vzdělávací, poznávací, sportovní, turistické.

Všechny v sobě nesou přátelství, lásku, smysluplně a příjemně strávený čas.

Město Orlová již dlouhodobě prosazuje proseniorskou politiku, přestože do tohoto roku nebyla nikde zachycena její písemná podoba. Tento dokument koresponduje s koncepcí sociálních služeb, s cíli a opatřeními Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Orlová a správním obvodu na období 2022-2024 a s potřebami a požadavky Rady seniorů Orlová.

Zastupitelstvo města Orlová schválilo znění Koncepce proseniorské politiky dne 6.12.2021, usnesením č. 557/21.

1. Skladba seniorské skupiny obyvatel ve věku od 60 let

Z celkového počtu 28 852 obyvatel je občanů starších 60 let 7 482. Podíl seniorů žijících ve městě tvoří 25,9% z celkového počtu obyvatel města. Zbytek 74,1% tvoří skupina obyvatel ve věku 0-59 let.

Počet žen starších 60 let je 4 298, v procentech 57% (z celkového počtu obyvatel je to 14,9%). Počet mužů starších 60 let je 3 184, v procentech 43% (z celkového počtu to je 11,1%). Celkem je počet žen a mužů starších 60 let 7 482.

Počet žen starších 80 let je 681, v procentech 68,6 (z celkového počtu je to 2,4%). Počet mužů starších 80 let je 311, v procentech 31,4% (z celkového počtu obyvatel je to 1,1%). Celkem je počet žen a mužů starších 80 let 992.

2. Rozvoj sociálních služeb a souvisejících aktivit pro seniory

Ve městě Orlová jsou poskytovány registrované sociální služby dle zákona č. 108/2006Sb., o sociálních službách., ve znění pozdějších předpisů, ambulantní, terénní nebo pobytovou formou, přičemž zajišťují pomoc a podporu osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku nebo nepříznivého zdravotního stavu.

Dle zákona o obcích obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, proto jsou podporovány také související aktivity, které jsou velmi potřebné a se sociálními službami úzce souvisejí. (Rada seniorů, kluby a spolky seniorů, podporovaná senior doprava Českého červeného kříže (dále jen ČČK) Taxík Maxík, Dobrovolnické centrum ADRA.

2.1. Registrované sociální služby pro seniory ve městě Orlová

Sociální služby jsou poskytovány na území města Orlová. Přestože někteří poskytovatelé nemají své sídlo ve městě, za občany dojíždějí a potřebnou péči poskytují terénní formou.

Druh sociální služby:	Poskytovatel:	Název služby:	Forma:
§ 40 - Pečovatelská služba	Sociální služby města Orlová, p. o.	Pečovatelská služba	Ambulantní Terénní
§44 - Odlehčovací služby	Sociální služby města Orlová, p. o.	Odhlehčovací služba	Pobytová
§46 - Denní stacionáře	Sociální služby města Orlová, p. o.	Denní stacionář	Ambulantní
§49 – Domovy pro seniory	Domov Vesna, p. o.	Domov pro seniory	Pobytová
§49 – Domovy pro seniory	Dům seniorů POHODA, o.p.s.	Dům seniorů POHODA, o.p.s.	Pobytová
§49 – Domovy pro seniory	SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.	Domov pro seniory SLEZSKÉ HUMANITY, Orlová	Pobytová
§50 – Domovy se zvláštním režimem	Domov Vesna, p. o.	Domov se zvláštním režimem	Pobytová
§69 – Terénní programy	Sociální služby města Orlová, p. o.	Terénní programy	Terénní
§70 – Sociální rehabilitace	Slezská diakonie	Rút Karviná	Terénní

2.2. Komunitní plánování

Na otázku „Co je komunitní plánování sociálních služeb?“ můžeme odpovědět, že se jedná o metodu, prostřednictvím které zjišťujeme poskytování sociálních služeb v daném území a zjišťujeme potřeby, které nejsou naplněny. Srovnáním těchto parametrů a v souvislosti s dostupnými zdroji, které obec na sociální služby vynakládá, vzniká Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, který definuje, co je potřebné, co je možné realizovat, případně hledá možnosti řešení, jak na určité potřeby v území zacílit. Důležité je zmínit, že komunitní plánování je proces cyklický, spirálovitě se opakující. Celý proces probíhá za účasti zástupců uživatelů sociálních služeb, poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb i další veřejnosti. V současné době je do komunitního plánování ve městě Orlová zapojeno bezmála sedmdesát osob.

Cílem mapování potřeb ve vztahu k sociálním službám a souvisejícím aktivitám je zjištění aktuálního stavu potřebnosti, ale i definování oblastí, kterými je zapotřebí se zabývat a zajišťovat podporu nebo lepší podmínky, které vedou k řešení nepříznivých sociálních situací občanů. Zjištěné potřeby jsou rozděleny do pracovních skupin k dalšímu zpracování.

Současné pracovní skupiny:

- ❖ Pracovní skupina Senioři
- ❖ Pracovní skupina Občané se zdravotním postižením
- ❖ Pracovní skupina Děti, mládež a rodina
- ❖ Pracovní skupina Občané v přechodné krizi

A podskupiny:

- ❖ Rada seniorů
- ❖ Komunitní tým pro osoby s duševním onemocněním

Komunitní plánování má své dokumenty – Základní listinu, jejíž součástí je organizační struktura a jednací řády (poslední aktualizace 11/2020) a Manuál člena pracovní skupiny. (najdete www.mesto-orlova.cz)

Příprava nového střednědobého plánu na období 2022-2024 započala v únoru 2021, přičemž byla ztížena epidemiologickou situací. Setkávání bylo v této době zcela zastaveno, proto byl celý proces přípravy zahájen s online podporou. Volba metody zjišťování potřeb byla tedy předem dána, v prvním kole zcela bezkontaktní. V průběhu měsíce února až dubna 2021 bylo osloveno 80 zástupců ze strany zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb a občanů města Orlová. V devadesáti procentech se jednalo o polostrukturované rozhovory, v deseti procentech to byly písemné odpovědi na předem zaslané osnovy otevřených otázek. V měsíci květnu a červnu bylo možné svolat diskusní setkání v pracovních skupinách, které výstupy dále zpracovávaly. Do Konceptce proseniorské politiky města Orlová na období 2022-2024 jsme zapracovali oblasti podpory pro cílovou skupinu senioři, které byly aktuálně zmapovány v pracovní skupině Senioři.

2.3. Pracovní skupina Senioři

Členové pracovní skupiny Senioři jsou zástupci těchto organizací:	
Bc. Zdeňka Vrublová	Vedoucí pracovní skupiny (Domov Vesna, p.o.)
Domov pro seniory Vesna, p.o.	1 zástupce
Sociální služby města Orlová, p.o.	1 zástupce
Domov SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.	1 zástupce
Město Petřvald	1 zástupce
Dům Seniorů POHODA, o.p.s.	1 zástupce
Dobrovolnické centrum ADRA	1 zástupce
Sociální lůžka ve zdravotnickém zařízení	1 zástupce
Občané města Orlová (uživatelé)	1 zástupce

Podskupina pracovní skupiny Senioři

Členové rady seniorů:	
Bedřich Twardek	Předseda rady seniorů (KS Orlová-Poruba)
Klub seniorů Orlová-Lutyně	1 zástupce
Klub seniorů Orlová-Kopaniny	1 zástupce
Klub seniorů Zimný důl	1 zástupce
Klub AKORD	1 zástupce
Lady klub	1 zástupce
Český svaz žen	1 zástupce
Vedení města Orlová	1 zástupce
Městská knihovna Orlová	1 zástupce
Vedoucí pracovní skupiny senioři	1 zástupce
Odbor sociální a zdravotní	1 zástupce

V průběhu života biologicky stárneme a dochází k mnoha změnám. Změny nejsou pouze fyzické, ale také psychické a sociální. Mění se sociální status člověka, stává se seniorem. Senioři většinou přichází o pracovní vazby a kolektiv. Kontakty s okolím se celkově snižují a narůstá tím riziko sociální izolovanosti a samoty. Pocity osamělosti vyvolává také ztráta partnera, zhoršující se zdraví anebo nedostatek financí. Je pro ně proto velmi důležitá pomoc rodiny nebo sociálních služeb, které ve městě Orlové působí.

Pro občany se sníženou soběstačností jsou ve městě Orlová poskytovány sociální služby ambulantní formou v denním stacionáři, ambulantní a terénní formou je poskytována pečovatelská služba a pobytovou formou jsou poskytovány sociální služby ve třech domovech pro seniory.

V rámci politiky zdravého stárnutí je nezanedbatelnou pomocí spolupráce se seniory, kteří se aktivně zapojují do dění v našem městě a přispívají svými zkušenostmi a názory. Zástupci klubů seniorů a spolků, zástupci města a městské knihovny tvoří Radu seniorů.

3. Proseniorské aktivity

Město Orlová historicky podporuje na svém území kluby seniorů (bezmála pětset členů), jak finančně, tak zajištěním zázemí pro jejich činnost. V Plánovacím období 2018-2021 byla ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb definována potřeba rozšíření aktivit pro seniory i mimo kluby seniorů, s cílem dostat se blíže k seniorské veřejnosti. Za vhodný nástroj jsme považovali vznik, již výše zmíněné, Rady seniorů, která je složena ze zástupců klubů seniorů a rovněž ze zástupců ostatních organizací, kde se senioři scházejí nebo organizací, které pro seniory aktivity realizují. Od roku 2019, kdy Rada seniorů začala pracovat, se z plánovaných setkání čtyřikrát ročně Rada seniorů schází nejméně jedenkrát měsíčně a stále má náměty k řešení.

3.1. Proseniorské aktivity organizované městem Orlová

Přestože v době pandemie byla činnost se seniory výrazně omezena, zmíníme několik aktivit, které město Orlová pro své seniory organizovalo a které byly velmi úspěšné:

- „IN.F.Obálka“
Město Orlová se zapojilo do projektu Moravskoslezského kraje, aktivitou zaměřenou na zvyšování kvality života a podporu bezpečí seniorů i osob se zdravotním postižením. Obálka s řádně vyplněnými údaji (léky, alergie a nemoci) může při vstupu jednotek záchranného systému do domácnosti seniorů zachránit jejich život. Ve správním obvodu města Orlová bylo rozdáno seniorům čtyři tisíce IN.F.Obálek
- „Den seniorů“
Den seniorů se stal oblíbenou aktivitou, přičemž senioři obdrží vstupenky do kina a ve většině případů návštěvu kina spojí s posezením u kávy
- Město Orlová využilo nabídky a v roce 2019 zorganizovalo v rámci neziskového projektu na podporu bezpečnosti seniorů v dopravě divadelní přednášku „Senior bez nehod“.
- Mezigenerační projekt „HORNICKÁ ORLOVÁ NA FURT!!!“

Tvůrci projektu (rada seniorů) chtěli připomenout mezigeneračním setkáním historii města Orlové jako hornického města. Akce proběhla ve spolupráci se Slezským železničním spolkem, kdy byl, tři neděle po sobě jdoucí, rezervován pro „Orlováky“ ve vlaku jeden vagón (88 osob), který vyjel směrem na Karvinou (ČSM JIH, ČSM Sever, doly ČSA, Darkov) a směr Ostrava (Salma, bývalý Důl Jan Maria, Hranečník a doly Zárubek, Vítězný Únor a Důl Heřmanice) a zpět. Cestování bylo doplněno výkladem o historii dolů, zastávkou Dolu Fučík. Senioři předávali informace o historii svým vnukům a někteří tzv. „Báňskou dráhou“ jeli úplně poprvé.

- Projekt „ Po stopách hornické minulosti“
Rada seniorů ve městě Orlová označila patnáct významných míst. Ve třech termínech objížděl vždy plně obsazený autobus tato významná místa. Sami účastníci vzpomínali příběhy, které se k těmto místům vážaly. Konečná zastávka byla v jednom z klubu seniorů, který poskytl své zázemí k občerstvení a společné diskusi.
- Komentované prohlídky zámeckým parkem – se staly velmi oblíbenou procházkou pro seniory i ostatní občany města Orlová.
- Meziměstské výstavy seniorských prací – město Orlová se pravidelně zapojuje s výrobky svých seniorů do výstavy z okolních měst.
- Motivační výlety – město Orlová se rozhodlo jednou ročně pořádat výlety pro seniory, kteří se zapojují do dění ve městě Orlová (např. meziměstské výstavy seniorských prací, ruční výroba dárků jako pozornost - v době pandemie pro prodavačky, zdravotníky, sociální služby nebo jako dárky při návštěvě v rámci seniorských aktivit)
- Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika – V roce 2021 byl zahájen s ročním odkladem z důvodu pandemie projekt „Spolupráce bez hranic“ s partnerským městem Námestovo - projekt přispěl k odstranění bariér, kdy v minulosti nebyly mezi oběma státy hranice a obyvatelé příhraničních regionů běžně cestovali za rodinnými příslušníky, přáteli, zábavou, kulturními a společenskými akcemi. V současné době je hranice mezi oběma státy vnímána jako bariéra, proto aktéři chtěli tímto projektem docílit častější návštěvy občanů obou přátelských měst. Ve čtyřech aktivitách byly podporovány vzájemná setkání členů rady seniorů, seniorské veřejnosti z Orlové a členů Jednoty důchodců Slovenska - Námestovo, předání si vzájemných zkušeností a rad z oblastí sociální, kulturní a sportovní. Poznání obou měst, seznámení se s tradicemi a historií měst, s činností a prací seniorů v obou městech.

3.2. Seniorské aktivity v klubech seniorů

Ve čtyřech klubech seniorů se v současné době sdružuje bezmála 500 seniorů. V klubech seniorů probíhají aktivity dle každoročních plánů činností, přednášky, odpoledne plné her a vědomostních kvízů, smažení vaječiny, oslavy dne horníků, výlety vlakem nebo autobusem do blízkého okolí. Každý klub seniorů pro své členy organizuje dvakrát ročně výlet autobusem mimo okolí města a v některých klubech se setkávají také při tanečních zábavách. Členové klubů seniorů se v prostorách se zahradou sami podílejí na údržbě objektů. Období pandemie také tuto činnost pozastavilo, ale senioři ve svých klubech o sobě navzájem věděli a neváhali v případě potřeby pomoci nebo se obrátit na organizace, které pomoc mohly zajistit. Období izolace seniorů v domácím prostředí bylo využito k přípravě ručních prací na výstavu v Městské knihovně Orlová. Paličkované obrazy, anděl, lepená vajíčka, pletené hračky, žirafa, veverka, dřevěné sošky, vánoční baňky, pergamenové obrázky, košíky, polštáře.....byly to překrásné výrobky a bylo velmi těžké vybrat ty nejlepší.

3.3. Seniorské aktivity v zájmových kroužcích

„Lady klub“ je název kroužku zaměřeného na rukodělné činnosti – šití, drátkování, malování na hedvábí, vosková technika a jiné, doplněné procházkami do přírody a cvičením. Výrobky jsou pravidelně prezentovány na výstavách, společně s ukázkami některých technik pro žáky základních škol. Kroužek vznikl před deseti lety pro osamělé seniorky z iniciativy jedné z nich, která organizačně kroužek zajišťuje.

Za příklad dobré praxe bychom uvedli činnost klubu AKORD Orlová (16 žen). Aktivní seniorky se společně schází a realizují volnočasové aktivity, vzájemně si pomáhají a i přes svou osamělost žijí aktivním životem, který si obohatily o humanitární pomoc.

Jedna ze senierek se spojila s předsedou International Humanity v Ostravě (ČESKO-SLOVENSKÉ NEZISKOVÉ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ) Doc.MUDr. Rastislavem Maďarem, a vznikl projekt „DEKY PRO MALAWI“.

Začalo období spolupráce. Seniorky recyklují - pletou deky, ponožky, čepice pro nemocné děti do Malawi a také pro česko-slovenskou nemocnici ve Fanuelu v Malawi. Neziskové sdružení zajistilo dopravu na místo samé. A nejsou to pouze deky pro Malawi, je to spousta napletených dek a ponožek pro seniory ze sociálních služeb, pletení čepiček a ponožek pro děti do porodnice a spousta dalších aktivit, které aktivní seniorky realizují a tím se vzájemně podporují a přilévají si energii do žil.

Pečení perníčků, malování kraslic, šití a háčkování, příprava pohádkového lesa pro děti na celoměstských akcích, to všechno jsou aktivity senierek z Českého svazu žen, které se aktivně zapojují do dění ve městě Orlová, a jsou vždy ochotny pomoci při organizaci seniorských aktivit.

V době pandemie členky výše uvedených spolků vyráběly drobné dárky, které byly v době vánočních i velikonočních svátků rozdány prodavačkám, zdravotníkům, pracovníkům v sociálních službách pro radost.

3.4. Seniorské aktivity v Městské knihovně Orlová

Dlouhodobé akce

Městská knihovna Orlová pořádá dlouhodobě vzdělávací akce pro seniory. Jsou to „Akademie třetího věku“ (cykly přednášek pořádané ve spolupráci s Ostravskou univerzitou, Vysokou školou báňskou v Ostravě a odborníky v daných oborech), „Virtuální univerzita třetího věku“ (ve spolupráci se Zemědělskou univerzitou v Praze) a „Setkávání s mozkovými závity“ tj. trénování paměti vedené odborným lektorem. Dalším typem vzdělávání jsou kurzy ručních prací nazvané „Setkávání u ručních prací“. Zde se scházejí seniorky a mohou si vyzkoušet různé výtvarné techniky a druhy ručních prací. Pro ty, kteří se nechtějí vzdělávat je určeno Setkávání. To jsou přednášky a besedy na různá témata.

Senior Point

Senior Point byl slavnostně otevřen dne 28. 1. 2020 a veřejnost může využívat jeho služby ode dne 31. 1. 2020. Projekt „Senior Point Orlová 2020“ pomohl vytvořit v Orlové kontaktní místo pro seniory, ve kterém pomáhá vyškolený pracovník nalézt klientovi konkrétní odpovědi na jeho dotazy, vyhledává mu potřebné kontakty a informace, popřípadě mu dopomáhá při vlastním vyhledávání na internetu. Zprostředkovává kontakty na organizace nabízející služby a aktivity pro seniory.

Na místě jsou k dispozici informační materiály partnerů, periodika ke čtení a letáky o připravovaných akcích. Nabídku edukačních a volnočasových aktivit pracovníce Senior Pointu sestavují spolu s Městskou knihovnou Orlová. Snaží se přitom zohledňovat zejména motivaci, potřeby a zájmy seniorů. Cílem je vytvořit a nabídnout cílové skupině co největší pole aktivit, které si senioři budou moci vyzkoušet a případně se v nich nadále rozvíjet. Při tvorbě programu zohledňují rovněž pestrost nabídky, díky které budou moci senioři v aktivitách individuálně naplňovat různé druhy vlastních potřeb (intelektové, emocionální, sociální, duchovní a další). Místo je určeno také k setkání a popovídání si u kávy nebo čaje.

Pracovnice Senior Pointu Orlová pomáhaly na jaře roku 2021 seniorům s registrací do centrálního rezervačního systému pro očkování proti covid-19 a získáním certifikátu. V létě roku 2021 rozdávaly zdarma hlásiče požárů a CO2, které zajistila pro Senior pointy společnost Společně.

V době vyhlášení nouzového stavu a uzavření knihovny, včetně Senior Pointu a nemožnosti tak pořádat akce v přednáškovém sále knihovny, byly pořádány cestovatelské přednášky ve spolupráci s TietoEVRY on-line prostřednictvím MS Teams.

Senior Point sídlí v prostorách Městské knihovny Orlová a je otevřen v pondělí a pátek 8:00 – 12:00.

Kurz práce na počítači

Tento kurz byl připraven již v roce 2020, ale z důvodu omezení provozu kvůli opatřením proti šíření nemoci covid-19 byl přesunut a bude realizován ve druhém pololetí roku 2021. Je určen seniorům, kteří s počítači teprve začínají. Lektory budou odborníci z firmy TietoEVRY.

Mezigenerační tvoření

Cílem projektu je předávání tradic a mezigenerační propojení všech účastníků kurzů. Prostřednictvím kurzů si všechny věkové kategorie účastníků vyzkouší řemesla svých předků, naplní svůj volný čas a současně se naučí spolupracovat. Díky této spolupráci budou mít obě generace možnost dovědět se nové informace a změnit tak i pohled na sebe navzájem. Mezigenerační aktivity přispívají nejen vztahům mezi generacemi, ale i zachování zvyků a hodnot, které díky těmto příležitostem nezaniknou. Plánované aktivity Pletení košíků, Tvoření z černého drátu Postavičky z rouna a Patchwork - výroba ozdob. Všechny kurzy budou vedeny zkušenými lektorkami s mnohaletou praxí a proběhnou v hlavní budově Městské knihovny v Orlové.

Projekt Senior Point je financován z dotace Moravskoslezského kraje a Mezigenerační tvoření z dotace Nadace OKD. Na financování se podílí i Městská knihovna Orlová, příspěvková organizace.

4. Bydlení

Ve městě Orlová jsou k bydlení pro seniory, mimo ostatní zástavbu, určeny 2 domy s pečovatelskou službou v Orlové-Lutyni na ulici Polní čp. 960–962 s kapacitou 111 bytových jednotek, v Orlové-Městě Altenheim s kapacitou 22 bytových jednotek. Celkem tedy město disponuje 133 bytovými jednotkami v domech s pečovatelskou službou o velikostech 0+1, 0+2 a 1+1.

Žádosti o byt v domech s pečovatelskou službou je možné si vyzvednout na odboru sociálním a zdravotním.

Žádost si žadatel vyplní, nechá jí potvrdit praktickým lékařem a spolu s dalšími dokumenty ji podává na odboru sociálním a zdravotním. K žádostí doloží důchodový výměr a potvrzení o bezdlužnosti (vydává právní odbor za poplatek 100,- Kč). Při podání žádosti je s klientem sepsán protokol k žádosti, kde se opíše sociální a bytové podmínky, zdravotní stav, datum podání žádostí, zda je žadatel příjemcem pečovatelské služby a zda je žádost podávána do budoucna, či bytové podmínky vyžadují urychlené řešení. Po zpracování žádosti je žadateli odesláno sdělení o přijetí žádosti do evidence. Dle aktuální potřeby se sestavuje pořadník, o zařazení do pořadníku rozhoduje bytová komise. O zařazení do pořadníku je žadatel informován.

5. Doprava

Město Orlová zajišťuje na svém území a území obcí Dětmárovice a Dolní Lutyně, nad rámec dopravní obslužnosti území kraje, městskou hromadnou dopravu (MHD Orlová). Doprava je zajišťována nízkopodlažními vozidly s plošinou pro nástup a výstup cestujících na invalidním vozíku a vyhrazeným místem pro invalidní vozík v interiéru vozidla. Vozidla jsou vybavena komplexním informačním systémem zahrnujícím vnější a vnitřní informační panely a ozvučení vozidla.

Od července 2013 byla zavedena bezplatná přeprava cestujících nad 65 let. Od června 2018 je MHD zařazeno do ODIS. V současné době je umožněna těmto cestujícím bezplatná přeprava na základě karty ODISky s nahanou bezplatnou třistašedesátipětidenní jízdenkou pro tarifní zónu č. 15 – MĚSTO Orlová. Důchodci, kteří nespádají do této kategorie, si mohou pořídit zlevněné jízdenky třicetidenní nebo devadesátidenní za zvýhodněné ceny.

5.1. Senior doprava Taxík Maxík

Od roku 2015 na území města Orlová funguje podporovaná senior doprava Českého červeného kříže (dále jen ČČK), která vznikla na základě vyjádřené potřeby občanů v seniorském věku a občanů se zdravotním omezením. Tato potřeba byla v rámci komunitního plánování potvrzena dotazníkovým šetřením. Senior doprava ČČK umožňuje seniorům a osobám se zdravotním postižením žít hodnotnější život. Vzhledem k tomu, že doprava byla provozována ČČK pro města Karviná i Orlová a poptávka převyšovala nabídku, zapojilo se v roce 2020 město Orlová do projektu Taxík Maxík. Projekt Taxík Maxík z Nadace Charty 77, je realizován se společností ČESKÁ LÉKARNA HOLDING, a.s. a sítí lékáren Dr.Max.

V prosinci 2020 město Orlová, v rámci projektu, převzalo osobní automobil Ford Tourneo Connect L2 a provozovatelem i nadále zůstal Český červený kříž Karviná. Obcím ve správním obvodu bylo nabídnuto využívání senior dopravy Orlová a v roce 2021 je senior doprava Taxík Maxík poskytována také ve městě Petřvald a obci Doubrava.

6. Bezpečí

Preventivní činnost Městské policie Orlová ve vztahu k seniorům, byla v minulém období prováděna pracovníky prevence kriminality. Jednalo se především o besedy a přednášky v klubech seniorů, společně pak pro klub invalidů a klub zahrádkářů. Několik přednášek bylo realizováno s Městskou knihovnou Orlová.

Předmětem přednášek a besed byla témata bezpečnosti seniorů v dopravě, jak předcházet trestné činnosti páchané na seniorech, jak se zachovat v roli oběti trestného činu a podobně. Vzhledem k zájmu besedujících byla řešena i problematika závislosti, nealkoholové toxikomanie, byli seznámeni s problematikou drogové scény v Orlové.

Vzhledem k epidemiologické situaci, byly aktivity na čas pozastaveny a je zájem v těchto nadále pokračovat.

V případě přímého výkonu služby strážníku MP, jsou tito vedeni vždy k maximální pomoci a vstřícnosti vůči seniorům v našem městě. Pokud jsou zjištěny informace, dle kterých by mohlo docházet k trestné činnosti páchané na seniorech, jsou tyto informace neprodleně postupovány PČR k řešení.

7. Strategická část

7.1 Závěr ze zjišťování potřeb pracovní skupiny SENIOŘI v oblasti sociálních služeb

Zjištěné potřeby pro cílovou skupinu seniory byly rozděleny do několika oblastí podpory a z těchto oblastí byly dále vydefinovány cíle a opatření.

Podpora dostupnosti sociálních služeb pro seniory

Oblast dostupnosti sociálních služeb zahrnuje udržitelnost stávajících sociálních služeb pro seniory a rozvoj služeb, které reagují na zjištěné potřeby plánovacího období 2022-2024.

- V SPRSS 2019-2021 bylo jedním z opatření **rozšíření kapacity domova se zvláštním režimem** v Domově Vesna, p.o., které se nepodařilo naplnit. Deklarace potřeby sociální služby byla schválena usnesením RM č. 2441/64 ze dne 25. 7. 2018, proto bude potřeba definována v jednom z opatření střednědobého plánu 2022-2024.
- Jednou z priorit v péči o seniory je jejich setrvání v domácím prostředí. Jednou ze sociálních služeb, které jsou poskytovány osobám se sníženou soběstačností v jejich domácím prostředí, je pečovatelská služba, která je poskytována ve vymezeném čase úkony určené zákonem. Často jsou poptávány terénní služby poskytující péči bez časového omezení a při činnostech, které uživatel potřebuje – **osobní asistence**. Tato sociální služba ve městě doposud chyběla a její potřeba je zapracována do dalšího opatření.
- Při mapování potřeb bylo zjištěno, že Domov pro seniory POHODA, o.p.s. s kapacitou 31 osob se dlouhodobě potýká s **nedostatečnými prostory**, přičemž rozšíření kapacity pro imobilní občany v domovech pro seniory o 19 míst by bylo potřebné (Domov pro seniory Vesna, p.o. rozšířením zvláštního režimu snižuje kapacitu domova pro seniory). Problémem jsou prostory, proto bude této potřebě věnována i nadále pozornost s hledáním možného řešení.

Podpora zvyšování kvality péče v sociálních službách

Oblast podpory zaměřená na zvyšování kvality péče vypovídá o snaze poskytovatelů hledat další možnosti, jak zvýšit úroveň poskytované péče.

- V minulosti v Domově pro seniory Vesna, p.o. byl výrazný nepoměr pracovníků přímé obslužné péče na klienta. Dochází k postupnému personálnímu posílení, které se odvíjí od finančního zajištění, bude zapracováno do opatření.
- Dalším opatřením směřujícím ke zkvalitnění péče o seniory v Domově pro seniory Vesna, p. o., je získání certifikátu pracoviště „Bazální stimulace“.

- Sociální služby města Orlová, p. o (dále SSMO, p. o.) poskytující pečovatelskou službu se chtějí zaměřit na zredukování samostatného úkonu - dovoz stravy. Dovoz stravy je možné zajistit komerčním poskytovatelem a sociální služba získá více časového prostoru na poskytování samotné péče osobám se sníženou soběstačností s podporou setrvání v jejich přirozeném prostředí. S tímto poznatkem se bude pracovat velmi individuálně, protože již bylo zaznamenáno, že díky dovozu obědu byla včas přivolána záchranná služba.
- Do opatření bude zapracováno monitorování rozšíření provozní doby denního stacionáře SSMO, p. o. dle aktuálních potřeb občanů.
- I přes prostorové problémy v Domově pro seniory POHODA, o.p.s. je žádoucí pro zkvalitnění péče o seniory zajištění částečného úvazku **rehabilitačního pracovníka**. Tato potřeba je zapracována do opatření.
- Další zjištěnou potřebou ve správním obvodu města Orlová, kterou je zapotřebí se zabývat, jsou **žádosti do pobytových zařízení** pro seniory občanů mladších šedesáti let. Již v minulosti na základě nepříznivých sociálních situací osamělých občanů mladších šedesáti pěti let byla v Domově Vesna, p.o. snížena věková hranice přijetí do domova na šedesát let. Poslední léta je stále častěji zaznamenávána snížená soběstačnost u osamělých osob mladších šedesáti let natolik, že nemohou zůstat v domácím prostředí a žádají o umístění do domova pro seniory. Není možné dále snižovat věkovou hranici přijetí do domova s ohledem na rozdíly více generací. Jednou z možností řešení je využívání metody sociální práce - case managementu (zapojení více sociálních služeb do řešení nepříznivé situace klienta), aby klient mohl setrvat co nejdéle v domácím prostředí.

Podpora zlepšení materiálně technické základy v sociálních službách

Poskytovatelé sociálních služeb definovaly potřeby ke zlepšení zázemí, ve kterém jsou sociální služby poskytovány a jejich realizace souvisí se získáním finančních prostředků. Potřeby nebudou zpracovány do opatření, pozornost je jim věnována v konkrétních sociálních službách.

- *Domov Vesna, p.o.*
 - postupná rekonstrukce pater s rozšířením o společenské místnosti
 - nový tísňový systém pro uživatele domova
 - zateplení budovy Domova Vesna, oprava zábradlí balkónů, střechy, rozvody
 - výměna linolea v obytné části od 6. do 12. patra
 - vybudování aktivizační zahrady s aktivizačními prvky, prostorem mezigeneračního setkávání včetně edukační role s rozšířením o cca 300 m²
 - renovace elektroinstalace páteřní sítě
 - rekonstrukce 5. a 6. patra – bytová jádra (vstup do pokojů, společenská a pomocná místnost, elektroinstalace)
 - vybudování evakuačního výtahu č. 3
 - úprava prostoru před Domovem Vesna, rozšíření pojezdového chodníku a vytvoření oddechové zóny pro setkávání s klienty.

- *Sociální služby města Orlová, p.o.*
 - úprava zadní části objektu, lepší dostupnost k budově - sídlo organizace
 - oprava elektroinstalace celého objektu - sídlo organizace
 - oprava a modernizace přípravný stravy
 - nákup automobilu pro potřeby pečovatelské služby

- *Dům seniorů POHODA, o.p.s.*
 - obnova mobiliáře
 - zateplení budovy a oprava střechy, vstupní dveře
 - úpravy v kuchyni
 - rozvody elektřiny a vody

- *Domov pro seniory SLEZSKÁ HUMANITA, o.p.s.*
 - modernizace zahrady
 - obměna mobiliáře
 - snižování počtu vícelůžkových pokojů

Obec ve správním obvodu – město Petřvald

- *Pečovatelská služba Petřvald*
 - *modernizace pracovišť pečovatelské služby a pomůcek*

Podpora souvisejících aktivit pro seniory

Oblast podpory souvisejících aktivit je zaměřena na služby pro seniory, které nejsou poskytovány podle zákona o sociálních službách, ale významně zkvalitňují život seniorů a jejich udržitelnost je pro město důležitá.

- Opatření „Podpora dobrovolnictví“ je postaveno na spolupráci města Orlová a Dobrovolnického centra ADRA. Dobrovolníci v sociálních službách jsou již řadu let členy týmů v péči o seniory a město Orlová se vždy snažilo podílet na ocenění jejich práce. Období pandemie zdůraznilo potřebu pomoci u osamělých seniorů v domácím prostředí a velmi pozitivní bylo, že se zvýšil zájem o dobrovolnictví. Rozšířil se počet dobrovolníků, ale stále přibývá zájem o návštěvy dobrovolníků ze strany seniorů, proto je zapotřebí zapojit další dobrovolníky.

- Od ledna 2020 je ve městě Orlová provozována senior doprava Českým červeným křížem v rámci projektu Taxík-Maxík. Služba je seniory pravidelně využívána, mnohdy poptávka převyšuje nabídku, přestože je doprava využívána převážně do zdravotnických zařízení. Senior doprava je zajišťována pro celý správní obvod, proto je zapotřebí pravidelně monitorovat její využívání a na základě Smlouvy o spolupráci mezi městem Orlová a městem Petřvald nebo Doubrava při zajišťování přepravní služby v rámci projektu „Taxík Maxík“ dodržovat její ustanovení, případně provádět změny dle aktuálních potřeb.

- V Městské knihovně Orlová je od ledna 2020 otevřen Senior Point, který slouží jako kontaktní místo pro seniory, ve kterém vyškolený pracovník (senior) pomáhá klientovi nalézt odpovědi na jeho dotazy, vyhledává mu potřebné kontakty a informace. Senior Point je financován z rozpočtu Moravskoslezského kraje, to znamená do konce roku 2022. I přes uzavření Senior Pointu v době pandemie se ukázalo fungování poradenského místa pro seniory jako další nástroj ke zkvalitnění života seniorů ve městě Orlová a budeme podporovat jeho pokračování i po ukončení projektu.
- V souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na rok 2019-2021 vznikla v rámci komunitního plánování pod pracovní skupinou Senioři, podskupina Rada seniorů města Orlová. Činnost rady seniorů se ukázala jako velmi prospěšná nejen při zjišťování potřeb ze strany seniorů na území města, ale rovněž jejich participace na projektech a aktivitách organizovaných nejen v klubech, ale také pro seniorskou veřejnost. Město Orlová bude i nadále podporovat činnost Rady seniorů v jednom z opatření.

7.2. Závěr ze zjišťování potřeb v oblasti zdravého a aktivního stárnutí

Za aktivní stárnutí je považován novodobý progresivní přístup ke stárnutí a seniorům, jehož cílem je zajištění vysoké kvality života v pozdním věku, zlepšení mezigeneračních vztahů a větší zapojení starších lidí do společnosti. Zajímat se o své zdraví a smysluplně trávit volný čas je velmi významné od samého ukončení profesní kariéry až po období vyššího věku, kdy se zvyšuje závislost na pomoci druhých.

Zjištěné potřeby v oblasti zdravého stárnutí byly rozděleny do několika oblastí podpory a z těchto oblastí byly dále vydefinovány cíle a opatření.

Podpora sdílení aktivit pro seniory v klubech seniorů, zájmových spolcích a Městské knihovny Orlová

Historicky jsou podporovány ve své činnosti čtyři kluby seniorů ve městě Orlová. Spolupráce členů rady seniorů, kde jsou rovněž zástupci zájmových spolků pro seniory Lady klub, AKORD, a Městské knihovny Orlová, přinesla lepší koordinaci aktivit pro seniory. Do aktivit klubů seniorů se začali zapojovat také senioři ze zájmových spolků nebo dochází ke sdílení aktivit v rámci všech klubů. Záměrem pro příští plánovací období je podporovat sdílení těchto aktivit a zvýšit informovanost o činnosti mezi seniorskou veřejností.

Podpora kulturních aktivit pro seniory realizovaných městem Orlová

Město Orlová organizuje pravidelně kulturní akce pro širokou seniorskou veřejnost u příležitosti dne seniorů, v rámci mezigeneračních akcí komunitního plánování nebo také pravidelné promítání pro seniory v kině „O“. Nově se chceme zaměřit na podporu zvýšení dostupnosti kulturních akcí zajištěním dopravy do divadel v Ostravě, pořádání akcí spojených s hornickou

historií města Orlová, pořádání pravidelných setkávání u hry Bingo se starostou města a nabídku výletů pro aktivní seniory, ale i seniory se sníženou soběstačností, kteří nemohou cestovat hromadnou veřejnou dopravou. Dům kultury města Orlové, p. o. se podílí společně s Rydułtowskim Centrem kultury FENIKS na realizaci mikroprojektu v rámci přeshraniční spolupráce, pod názvem „To nas łączy“. Společně proběhne šest akcí – „Ziemniak w roli głównej“ (Rydułtowy), „Legendsy pogranicza – Utopiec i Czarownice“ (Rydułtowy a Orlová), „Święta Bożego Narodzenia – Vánoční jarmark“ (Rydułtowy), „Wielkanoc na Śląsku a Zaolziu – Velikonoční výstava (Orlová), „Den města Orlové“- účast umělců na akci (Orlová), „Slavnostní zakončení projektu s výstavou“ (Rydułtowy). Projekt je určen široké veřejnosti a nezastupitelnou roli v něm budou mít právě senioři.

Podpora vzdělávacích aktivit pro seniory v Městské knihovně Orlová

Velké oblibě se těší vzdělávací aktivity v Městské knihovně Orlová. Akademie třetího věku, Virtuální univerzita třetího věku, tematické kurzy a přednášky chce v dalším plánovacím období knihovna rozšířit o cvičení pro zdravé tělo a zájezdy pro seniory do divadla. Umístění knihovny v centru města umožňuje seniorům snadnou dostupnost za vzdělávacími a kulturními aktivitami.

Podpora seniorských aktivit v partnerských městech

V roce 2021 orlovští senioři navázali spolupráci se slovenskými seniory v rámci projektu Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika - Fond malých projektů Spolupráce bez hranic v oblasti historie, kultury a sportovních aktivit. Projektem se senioři vzájemně obohatili o získané zkušenosti, předali si příklady dobré praxe, získali inspiraci. Senioři tak nabyli větší pocit bezpečí či jistoty v řešení problémů. Nově nabytá přátelství jim dodala další chuť a elán do dalších let.

7.3. Strategické cíle a opatření

PŘEHLED CÍLŮ A OPATŘENÍ	
CÍL 1.1	1.1 Podpora dostupnosti sociálních služeb pro seniory
Opatření 1	Změna cílové skupiny (senioři na osoby s chronicky duševním onemocněním) v Domově Vesna
Opatření 2	Sociální služby města Orlová, p.o. - zajištění 2 částečných úvazků Osobní asistence
CÍL 1.2	1.2 Podpora zvyšování kvality péče o seniory
Opatření 1	Personální zajištění přímé obslužné péče v Domově pro seniory Vesna, p.o.
Opatření 2	Získání certifikátu pracoviště „Bazální stimulace“ v Domově pro seniory Vesna, p.o.
Opatření 3	Mapování potřeby rozšíření provozní doby Denního stacionáře SSMO, p.o. dle potřeb občanů
Opatření 4	Domov pro seniory Pohoda, o.p.s. – zajištění 0,5 úvazku rehabilitačního pracovníka
CÍL 1.3	1.3 Podpora souvisejících aktivit pro seniory
Opatření 1	Podpora dobrovolnictví
Opatření 2	Podpora senior dopravy Taxík Maxík ve správním obvodu Orlová
Opatření 3	Podpora poradenského místa pro seniory - senior Pointu
Opatření 4	Podpora rady seniorů
CÍL 1.4	1.3 Podpora aktivit v oblasti zdravého a aktivního stárnutí
Opatření 1	Podpora sdílení aktivit pro seniory v klubech seniorů, zájmových spolcích a Městské knihovny Orlová
Opatření 2	Podpora kulturních aktivit pro seniory realizovaných městem Orlová
Opatření 3	Podpora vzdělávacích aktivit pro seniory v Městské knihovně Orlová
Opatření 4	Podpora seniorských aktivit v partnerských městech

Název cíle:	1.1 Podpora dostupnosti sociálních služeb pro seniory
Krátký popis cíle:	Cílem je dostupnost sociálních služeb, které mohou reagovat na sníženou soběstačnost osob z důvodu věku nebo zdravotního stavu, přičemž je zachována co nejvyšší kvalita života.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Změna cílové skupiny (senioři na osoby s chronicky duševním onemocněním) v Domově Vesna ➤ Sociální služby města Orlová, p. o. - zajištění 2 úvazků Osobní asistence

Název opatření:	Změna cílové skupiny (senioři na osoby s chronicky duševním onemocněním) v Domově Vesna
Popis opatření:	Za poslední 2 roky se navýšil počet žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem pro osoby s chronicky duševním onemocněním. Stávající kapacita není dostačující.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Změna kapacity v domově se zvláštním režimem a v domově pro seniory • Nahlášení změn v registru poskytovatelů sociálních služeb, příprava podkladů pro aktualizaci Krajské sítě sociálních služeb • Posílení úseku přímé péče v domově se zvláštním režimem • Přemístění uživatelů domova pro seniory na jiná patra
Časový harmonogram:	<p>2022</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přemístění uživatelů pro seniory na uvolněná místa v jiných patrech • Rekonstrukce 5. patra • Nahlášení změn v registru poskytovatelů soc. služeb • Příprava podkladů pro aktualizaci Krajské sítě sociálních služeb – navýšení kapacity <p>2023</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posílení úseku přímé péče v domově se zvláštním režimem o 4 pracovníky
Předpokládané finanční zdroje:	<ul style="list-style-type: none"> • Dotace z Programu na podporu poskytování sociálních služeb financovaných z kapitoly 313 – MPSV státní rozpočet • Vlastní zdroje (investiční fond Domova Vesna) • Město Orlová
Realizátoři a partneři:	<ul style="list-style-type: none"> • Domov Vesna p. o. • Město Orlová
Předpokládané výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> • Navýšení kapacity domova se zvláštním režimem o 10 míst.

Název opatření:	Sociální služby města Orlová, p.o. - zajištění 2 částečných úvazků Osobní asistence
Popis opatření:	V návaznosti na připravované legislativní změny - novela Zákona o sociálních službách, dojde ke sloučení pečovatelské služby a osobní asistence. Zároveň dojde k rozšíření cílové skupiny pečovatelské služby o pečující osoby. Je nutno navýšit pracovní úvazky zaměstnanců pečovatelské služby, kdy bude využito možnosti zkrácených pracovních úvazků, případně na dohody o provedení práce. V současné době má organizace v Krajské síti 6,1 pracovních úvazků pracovníků v sociálních službách včetně sociálního pracovníka. Navýšení požadujeme na 7,6 úvazku (2 částečné úvazky), tak aby bylo dosaženo větší flexibility služby.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Informovat zřizovatele o připravované změně • Zaslání žádosti o navýšení pracovních úvazků v Krajské síti sociálních služeb (zvýšení parametrů KSS) • Zapracovat do žádosti o dotaci z MPSV – kapitoly 313
Časový harmonogram:	Leden 2022 – zaměstnat vybrané zaměstnance
Předpokládané finanční zdroje:	Vlastní zdroje
Realizátoři a partneři:	Město Orlová
Předpokládané výstupy:	<p>Širší nabídka poskytovaných služeb našim občanům:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšíření o osobní asistenci - Rozšíření cílové skupiny o pečující osoby - Nárůst počtu klientů <p>Klientům za pomoci těchto služeb nabídnout možnost zůstat v domácím přirozeném prostředí co nejdéle</p>

Název cíle:	1.2 Podpora zvyšování kvality péče o seniory
Krátký popis cíle:	Cílem je zvyšování kvality poskytované péče ve stávajících sociálních službách pro seniory.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Personální zajištění přímé obslužné péče v Domově pro seniory Vesna, p.o. ➤ Získání certifikátu „Pracoviště Bazální stimulace“ v Domově pro seniory Vesna, p.o. ➤ Rozšíření provozní doby Denního stacionáře SSMO, p.o. dle potřeb občanů ➤ Domov pro seniory Pohoda, o.p.s. – zajištění 0,5 úvazku rehabilitačního pracovníka

Název opatření:	Personální zajištění přímé obslužné péče v Domově pro seniory Vesna, p.o.
Popis opatření:	Domov Vesna p. o. již dlouhodobě má nepoměr pracovníků přímé obslužné péče na klienta. Zvyšováním poměru pracovníků na klienty dosáhneme zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Snížení kapacity uživatelů nebo • Přijímání nových pracovníků /3 pracovníci ročně
Časový harmonogram:	Dle získaných finančních prostředků v průběhu let 2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční zdroje ze získaných projektů • Vlastní zdroje • Dotace z Programu na podporu poskytování sociálních služeb financovaných z kapitoly 313 – MPSV státní rozpočet • Město Orlová
Realizátoři a partneři:	<ul style="list-style-type: none"> • Domov Vesna • Město Orlová

Název opatření:	Získání certifikátu pracoviště „Bazální stimulace“ v Domově pro seniory Vesna, p.o.
Popis opatření:	Bazální stimulace pomáhá zvyšovat kvalitu života a bezpečnost poskytované péče
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Všichni zaměstnanci absolvují Kurzy Základy bazální stimulace a Nástavbový kurz bazální stimulace. • Bude vytvořena metodika používání bazální stimulace v domově • Zapracování bazální stimulace do pracovních procesů • Certifikace pracoviště bazální stimulace
Časový harmonogram:	2022 - zapracování bazální stimulace do pracovních procesů 2023 - Žádost o certifikaci pracoviště bazální stimulace
Předpokládané finanční zdroje:	Vlastní zdroje
Realizátoři a partneři:	Domov Vesna

Název opatření:	Mapování potřeby rozšíření provozní doby Denního stacionáře SSMO, p.o. dle potřeb občanů
Popis opatření:	Zjištění potřebnosti rozšíření provozní doby Denního stacionáře od 7.00 hodin do 17 hodin
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava dotazníků • Provedení průzkumu u současných klientů a jejich rodin, široké veřejnosti, • Informovanost v tisku, na internetu, na facebooku • Sběr dotazníků a vyhodnocení
Předpokládaná výše finančních nákladů:	V rámci mzdových nákladů
Realizátoři a partneři:	SSMO, p.o, Město Orlová

Název opatření:	Domov pro seniory Pohoda, o.p.s. – zajištění 0,5 úvazku rehabilitačního pracovníka
Popis opatření:	Cílem je předcházení imobility a kontraktur u klientů zařízení
Aktivita vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit finance na pracovníka (úprava smlouvy ZP) • Spolupráce s praktickými lékaři i specialisty • Zajistit pracovníka • Zajistit pomůcky
Časový harmonogram:	2022- 2024
Předpokládané finanční zdroje:	ZP, vlastní
Realizátoři a partneři:	Dům seniorů „Pohoda“, o.p.s.

Název cíle:	1.3 Podpora souvisejících aktivit pro seniory
Krátký popis cíle:	Cílem je podpora aktivit, které nejsou v režimu sociálních služeb, ale zkvalitňují život seniorů ve městě Orlová.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora dobrovolnictví ➤ Podpora senior dopravy Taxík Maxík ve správním obvodu Orlová ➤ Podpora poradenského místa pro seniory - senior Pointu ➤ Podpora rady seniorů

Název opatření:	Podpora dobrovolnictví
Popis opatření:	Město Orlová spolupracuje s Dobrovolnickým centrem ADRA, v době pandemie se rozšířil počet dobrovolníků do domácností (nákupy, venčení psů a podobně).
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytnutí prostor ke vzdělávání dobrovolníků v KC Maják (cca 4 x ročně) - Prezentace ADRA dobrovolnictví na celoměstských akcích - Propagace dobrovolnictví na sociálních sítích města - Propagace v Orlovském zpravodaji - Oslovení středních škol s nabídkou dobrovolnictví, (jednou ročně) - Ke dni dobrovolníků – 5. 12. společné setkání všech orlovských dobrovolníků
Časový harmonogram:	Zapojíme 45 dobrovolníků v roce 2022, v dalších letech bychom chtěli zapojovat vždy o 5 dobrovolníků více
Předpokládané finanční zdroje:	MV, MZ, MSK, NOKD, NTK, Město Orlová
Realizátoři a partneři:	ADRA, SSMO, MmO, přijímající organizace: VESNA, POHODA, Slezská humanita, Nemocnice Orlová

Název opatření:	Podpora senior dopravy Taxík Maxík ve správním obvodu Orlová
Popis opatření:	Ve městě Orlová je senior doprava provozována Českým červeným křížem Karviná od roku 2015. V roce 2020 se město Orlová zapojilo do projektu Taxík Maxík a získalo nový automobil. Od roku 2021 jezdí samostatný automobil pro celý správní obvod města Orlová. Senior doprava je pravidelně využívána z převážné části k přepravě do zdravotnických zařízení.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Mapování využívání senior dopravy • Spolupráce s obcemi ve správním obvodu na základě smlouvy

Časový harmonogram:	2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	města Orlová, Petřvald, Doubrava
Realizátoři a partneři:	ČČK Karviná, město Orlová, Nadace Charty 77

Název opatření:	Podpora poradenského místa pro seniory - senior Pointu
Popis opatření:	Od roku 2020 je v Městské knihovně Orlová zřízeno poradenské místo pro seniory – Senior Point zabývající se tématy jako je poskytování informačních materiálů, poradenství, přednášky a besedy, volnočasové aktivity, přístup na internet a podobně. Projekt byl podpořen na období tří let z Moravskoslezského kraje, je žádoucí pokračovat v provozu Senior pointu i po ukončení projektu.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce v rámci aktivit Senior pointu • Poskytování informačních materiálů v oblasti sociálních služeb
Časový harmonogram:	2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	MSK, město Orlová
Realizátoři a partneři:	Městská knihovna Orlová, odbor sociální a zdravotní

Název opatření:	Podpora rady seniorů
Popis opatření:	Městská rada seniorů vznikla na základě vyjádřených potřeb cílové skupiny seniorů v rámci procesu komunitního plánování. Rada seniorů podporuje rozvoj klubové činnosti a zapojení seniorské veřejnosti do dění ve městě Orlová. Předkládá podněty řídicí skupině komunitního plánování k rozvoji sítě sociálních služeb, podněty ke zkvalitnění života seniorů ve městě Orlová. Rada seniorů je v oblasti podpory zdravého stárnutí ve městě Orlová nezbytná.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná setkávání 1-2 krát měsíčně • Spolupráce na organizaci aktivit pro seniory • Spolupráce na projektech pro cílovou skupinu seniorů
Časový harmonogram:	2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	Město Orlová
Realizátoři a partneři:	Rada seniorů, Městská knihovna Orlová, odbor sociální a zdravotní

Název cíle:	1.4 Podpora aktivit v oblasti zdravého a aktivního stárnutí
Krátký popis cíle:	Cílem je zvýšit kvalitu života seniorů nad 60 a více let žijících ve městě Orlová. Oblast vzdělávání, kultury, sportovních aktivit i mezigenerační spolupráce bude město Orlová podporovat za plné participace rady seniorů.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora sdílení aktivit pro seniory v klubech seniorů, zájmových spolcích a Městské knihovny Orlová ➤ Podpora kulturních aktivit pro seniory realizovaných městem Orlová ➤ Podpora vzdělávacích aktivit pro seniory v Městské knihovně Orlová ➤ Podpora seniorských aktivit v partnerských městech Orlová a Námestovo

Název opatření:	Podpora sdílení aktivit pro seniory v klubech seniorů, zájmových spolcích a Městské knihovny Orlová
Popis opatření:	Aktivity, které jsou organizovány kluby seniorů, Městskou knihovnou Orlová nebo zájmovými spolky mají své pravidelné návštěvníky. Za významné považujeme sdílet tyto aktivity v rámci všech organizací a seniorské veřejnosti.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce v rámci aktivit mezi organizacemi • Poskytování informačních materiálů • Propagace v médiích
Časový harmonogram:	2022-2024
Realizátoři a partneři:	Rada seniorů Orlová Městská knihovna Orlová, odbor sociální a zdravotní

Název opatření:	Podpora kulturních aktivit pro seniory realizovaných městem Orlová
Popis opatření:	Kulturní aktivity jsou významnou součástí života seniorů. Historie hornického města Orlová je úzce spjata s životy našich seniorů a jejich předků, proto při organizaci kulturních aktivit není zapomínáno na mezigenerační přenos tradice hornictví. Ostatními aktivitami se snažíme zapojovat seniory do kulturního života, dle jejich vyjádřených podnětů a přání.
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivity u příležitosti Dne horníků • Dostupnost divadelních představení v krajském městě • Aktivity u příležitosti Dne seniorů • Vytvoření publikace k 100. výročí povýšení na MĚSTO ORLOVÁ • Poznávací výlety do okolí • Bingo se starostou města

Časový harmonogram:	2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	Město Orlová, dotační projekty a výzvy
Realizátoři a partneři:	Město Orlová a jeho dotčené příspěvkové organizace, Rada seniorů Orlová

Název opatření:	Podpora vzdělávacích aktivit pro seniory v Městské knihovně Orlová
Popis opatření:	Místo pro setkávání, vzdělávání, poznání, zábavu a informace
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Akademie třetího věku • Virtuální univerzita třetího věku • Trénování paměti • Učíme se nové výtvarné techniky • Poznáváme nové technologie (počítače, mobilní telefony, apod.) • Hrajeme společně hry • Cvičení pro zdravé tělo • Zájezdy pro seniory do divadla
Časový harmonogram:	Celoročně
Předpokládané finanční zdroje:	<ul style="list-style-type: none"> • Dotace dle vyhlášených programů (Moravskoslezský kraj, Nadace OKD apod.) • Vlastní rozpočet
Realizátoři a partneři:	Městská knihovna Orlová, příspěvková organizace, Město Orlová, Moravskoslezský kraj

Název opatření:	Podpora seniorských aktivit v partnerských městech
Popis opatření:	V roce 2021 byl realizován projekt Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika - Fond malých projektů Spolupráce bez hranic. V rámci projektu byly realizovány aktivity, které byly zaměřeny na navázání spolupráce mezi Radou seniorů Orlová a Jednotou důchodců Námestovo. Po ukončení projektu chceme podporovat vzájemné sdílení ze života seniorů z partnerských

	měst a podporovat další setkávání spojená se s poznáváním obou měst a sportovními turnaji v kriketu. Dalším projektem 2021 – 2022 je projekt s polským partnerským městem Rydułtowy „To nás spojuje“ („To nas łączy“), který proběhne celkem v šesti aktivitách za přítomnosti orlovských seniorů
Aktivity vedoucí k realizaci opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení pokračování spolupráce mezi Radou seniorů Orlová a Jednota důchodcov Námestovo • Výměnné pobyty pro seniory v partnerských městech • Poznávání města Námestova pro seniorskou veřejnost (výlet pro 100 – 150 seniorů) • Zapojení se do aktivit v projektu „To nás spojuje“ (V hlavní roli brambora, Legendy zahraničí – Vodník a čarodějnice, Vánoční svátky a Velikonoce ve Slezsku a Zaolší, Den města Orlové a Výstava v Rydułtowy)
Časový harmonogram:	2022-2024
Předpokládané finanční zdroje:	Město Orlová, dotační projekty a výzvy
Realizátoři a partneři:	Město Orlová a jeho dotčené příspěvkové organizace, Rada seniorů Orlová

Závěr:

Historicky první koncepce proseniorské politiky města Orlová pro období 2022-2024 představuje významný rozvojový dokument, který přispívá ke zlepšování podmínek pro kvalitní a důstojný život seniorů v našem městě. Jednotlivá opatření této koncepce pomohou rozvinout potenciál již tradičních, realizovaných a osvědčených projektů, akcí a služeb pro seniory a novým projektům zajistí podporu. Při naplňování cílů a opatření bude využito efektivní spolupráce všech aktérů proseniorské politiky. Město Orlová předpokládá, že v budoucnu se zvýší počet osob v seniorském věku a je proto nutno předpokládat vyšší potřebnost sociální a zdravotní péče. Význam seniorské politiky, která bude směřovat k zajištění kvalitního a důstojného života té nejzranitelnější skupiny obyvatel Orlové.

Na přípravě dokumentu se podíleli:

Rada seniorů Orlová

Odbor sociální a zdravotní a dotčené odbory a příspěvkové organizace města Orlová

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA ORLOVÁ

